

Opiskelumuodot

Verkko-opiskelijan arki
Tietoverkon käyttö
Vuorovaikutus verkossa

Opiskelumuodot**Lähiopetus**

Suurin osa avoimen yliopiston opetuksesta on yliopiston tiloissa annettavaa lähiopetusta. Lähiopetuksessa osallistut luennolle, jossa opettajana toimii yliopiston opettaja. Lähiopetukseen voi liittyä myös pienryhmätapaamisia sekä tietoverkon käyttöä ja hyödyntämistä (esimerkiksi sähköposti tai tiedonhaku verkosta). Suuri osa opiskeluasi on kuitenkin itsenäistä opiskelua, esimerkiksi tenttikirjallisuuteen perehtymistä. Opinnot suoritetaan pääosin kirjallisuuteen ja luentoihin pohjautuvilla tenteillä tai harjoituksilla.

Monimuoto-opinnot

Monimuoto-opinnot koostuvat itse-, lähi- ja etäopiskelusta - myös verkko-opintoja voi kuulua opintoihin. Keskeistä on itseopiskelu, jolloin perehdyt aiheeseen oppimateriaalin (esim. oppikirjat, opiskeluoppaat ja verkkomateriaali) ja erilaisten tehtävien avulla.

Lähiopiskelussa syvennyt aiheeseen joko säännöllisesti tai satunnaisesti kokoontuvassa opintoryhmässä yhdessä muiden opiskelijoiden ja ohjaajan kanssa. Joihinkin opintokokonaisuuksiin sisältyy lisäksi yliopiston opettajan antamaa lähiopetusta. Etäopiskelussa olet yhteydessä yliopiston opettajiin, ohjaajiin ja muihin opiskelijoihin esimerkiksi puhelimen tai tietokoneen välityksellä. Opinnot suoritetaan kirjallisilla tehtävillä ja tenteillä.

Opetustietokanta: syksyllä 2006 ja keväällä 2007 alkavat monimuoto-opinnot

<http://www.avoinyliopisto.fi/urlhaku.aspx?queryid=526a3859-7eab-4dbf-b556-355e6423c276>

Itsenäiset opinnot

Itsenäinen opiskelu ei ole sidottu tiettyyn paikkaan ja opinnoissa voit edetä joustavasti oman aikataulusi mukaan. Opinnoissa korostuvat itsenäinen suunnittelu, itseopiskelua tukeva materiaali ja yksilöllinen ohjaus. Opinnot suoritetaan pääosin etätehtävillä. Opettajat ja ohjaajat tukevat opiskelua ja oppimista antamalla ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi puhelimitse. Itsenäiset opinnot voit suorittaa ilman tietokonetta ja verkkoyhteyksiä.

Opetustietokanta: syksyllä 2006 ja keväällä 2007 alkavat itsenäiset opinnot

<http://www.avoinyliopisto.fi/urlhaku.aspx?queryid=b7304641-6ef6-48ef-90e0-b34007ed36ea>

Verkko-opinnot

Verkko-opinnoilla tarkoitetaan kursseja, joissa pääosa tai kaikki opiskelusta tapahtuu verkkopohjaisessa oppimisympäristössä. Itsenäisiin opintoihin verrattuna verkko-opinnot mahdollistaa sosiaalisen kanssakäymisen opettajien ja opiskelijoiden kesken (chat, keskustelualue, sähköposti). Verkkokeskustelu, opiskelua ja oppimista tukevat oppimateriaalit, tehtävät sekä sisältö materiaali auttavat ja helpottavat itsenäistä opiskelua. Verkkokurssiin voi kuulua lähitapaamisia, mutta ne ovat yleensä vapaaehtoisia tai korvattavissa muilla tehtävillä.

Suoritustapoina verkkokursseilla ovat aktiivinen osallistuminen verkkokeskusteluun, kirjalliset tehtävät ja/tai (verkko)tentit. Verkko-opintojen etuina ovat joustavuus, yksilöllisyys sekä suurempi riippumattomuus ajasta ja paikasta kuin esimerkiksi lähi- tai monimuoto-opinnoissa.

Opetustietokanta: syksyllä 2006 ja keväällä 2007 alkavat verkko-opinnot

<http://www.avoinyliopisto.fi/urlhaku.aspx?queryid=e2851609-3760-4c89-91d0-f3b88f33f3e2>

Tarkennetulla haulla voi hakea opetusta erilaisia hakukriteerejä käyttämällä.

Verkko-opiskelijan arki

Tietoverkko-opintoihin liitetään monenlaisia mielikuvia. Mielikuvat saattavat olla todellisuutta hyvin kuvaavia tai toisaalta täysin totuuden vastaisia.

Mielikuva verkko-opintojen helppoudesta, vapaasta surffailusta, täysin ajasta ja paikasta riippumattomasta sekä itsenäisestä opiskelusta on harhaa. Verkko-opinnot edellyttävät sinulta itsekuria, itseohjautuvuutta, aktiivista ja motivoitunutta otetta sekä aikaa. Teknisesti opiskelu ei ole erityisen vaativaa, mutta tottuneisuus tietokoneen käyttämiseen ja tietoverkon hyödyntämiseen ovat avuksi.

Verkko-opiskeluun tutustuminen vie hieman aikaa. Opiskelu tietoverkossa etenee vaiheittain. Oppiaineen sisällön lisäksi joudut perehtymään myös verkko-oppimisympäristöön. Uuden oppimisympäristön tyydyttävän hallinnan opettelu vie noin 4-6 tuntia. Tehokkuus ja hallinta kehittyy selvästi noin 8-12 tunnin harjoittelun jälkeen. Kohdatessasi ongelmia pyydä apua tuutorilta, tekniseltä tukihenkilöltä tai muilta opiskelijoilta.

Verkko-opiskelijan arki: Bangkokissa asuvan verkko-opiskelijan haastattelu

Kaisa Pudas opiskelee suomen kieltä Oulun avoimen yliopiston verkkokurssien avulla, takana on jo kaksi kurssia. Kaisa työskentelee johtajaopettajana Bangkokin Suomi-koulussa, jossa hän vastaa koulun opetussuunnitelmasta sekä toimii opettajien yhdyshenkilönä. Kaisa opettaa 8-16-vuotiaille suomalaislapsille äidinkieltä ja Suomen kulttuuria, mutta hänellä on myös neljä ulkomaalaista suomen kielen opiskelijaa opettavanaan.

Syitä verkko-opintojen aloittamiseen

- Suomen kielen opiskelu kiinnosti, verkko-opiskelu oli lähinnä opintojen välineenä. Ensiksi tunsin tarvitsevani tukea ja varmuutta opettajan työhöni. Suomen kieli on äidinkieleni ja haluan sen säilyvän mahdollisimman puhtaana täällä ulkomaillakin. Enkä itse asiassa vain työni takia vaan myös lasteni: minulla on kolme ala-asteikäistä lasta ja haluan heidänkin säilyttävän hyvän äidinkielen taidon, Kaisa Pudas kertoo.

- Toinen kipinä liittyy ensi syksynä alkavaan suomen kielen opettajan toimeen kansainvälisessä koulussa täällä. Yksi suomalaislapsi haluaa kirjoittaa suomen ensimmäisenä kielenään ja minut on valittu opettajaksi hänelle. Ehkäpä opiskelu - tai itse asiassa todistus siitä - toisi lisämahdollisuuksia työnsaantiin myös Suomessa.

Verkko-opiskelu edellyttää erilaisia taitoja

- Verkko-opiskelu edellyttää pitkäjännitteisyyttä, itsekuria ja oma-aloitteisuutta. On osattava tehdä itselle aikataulu ja myös pidettävä siitä kiinni mahdollisimman pitkälle, jotta kaikki harjoitukset saisi tehtyä. Esim. tenttikirjallisuutta tai oheismateriaalia ei ole mahdollista hankkia täältä. Tilasin tenttikirjan erikseen Suomesta ja sain sovittua postituksen ilman tullia. Oheismateriaali oli onneksi verkossa, joten pääsin sivuille tilaamalla salasanan ja käyttäjätunnuksen. Myös tenttijärjestelyt täytyy hoitaa itse. Teknisistä taidoista ovat riittäneet lähinnä perustaidot kuten kirjoita-leikkaa-liimaa-kopioi-tulosta.

Verkko-opinnot ja ajankäyttö

- Verkko-opinnot vievät enemmän aikaa kuin arvelin. Viikossa olen pitänyt korkeintaan pari vapaapäivää. Arvelisin, että yhteensä viitenä päivänä viikossa opiskeluun kuluu noin kolme-neljä tuntia päivässä.

Vuorovaikutus verkko-opiskelussa

- Olen kokenut opiskelun aika yksinäiseksi. Tehtävät kun tehdään suoraan koneelle, ja niistä saa palautteen suoraan ohjelmalta koneelle (ei inhimillisiä välikäsiä). Jokunen suurempi essee-tyyppinen tehtävä piti tehdä viestit-osastoon, ja näistä tehtävistä saikin sitten palautetta. Tosin olisin kaivannut enemmän kommentteja niihin muiltakin kuin opettajalta ja opponentilta. Kyllä keskusteluryhmä on enemmänkin ollut aviopuoliso täällä kotona. Oikeastaan olisin kummankin kurssin aikana kaivannut enemmän keskustelua aiheista.

Verkko-opintojen vahvuudet ja heikkoudet

- Parasta on ollut tunne, että oppii jotain! Olen aina pitänyt suomen kielestä, mutta nämä suorittamani kielikurssit tuovat vielä lisäpontta kieliharrastukseen. Uskallan viimein lähteä pitämään suomen kielen kielenhuoltokurssia täällä asuville suomalaisille! Sitä onkin pyydely muutaman kerran viime vuosina.

- Vaikeinta on ollut järjestää täällä tenttiä itselle, sillä suurlähetystössä se maksaisi kaksi kertaa kurssin hinnan. Onneksi lasteni kansainvälinen koulu tulee vastaan hyvin. Tosin viimeksi tenttikysymyksien saamisessa oli melkoisia vaikeuksia Internetin kautta, ja tentti venyi aina iltatunneille, jolloin koulu oli jo kiinni. Sain kuitenkin tentin järjestymään.

Verkkokurssin anti

- Olen oppinut ainakin käyttämään paremmin näppäimistöä: kone kun ilmoitti harjoitustehtävän aina vääräksi, jos oli yksikin merkki- tai välilyöntivirhe! Tietysti olen oppinut myös suomen kieltä - sitähan tässä olen opiskellut usean viikon. Olen myös oppinut, kuinka helppoa ulkomaillakin on jatko-opiskella, jos vain halua riittää. Mutta erityisesti olen iloinen ja hyvilläni yhdestä oppimastani asiasta: kuinka joustavaa ja helppoa on toimia suomalaisten kanssa! Lämpimät kiitokset opettajille ja muulle henkilökunnalle, jotka ovat olleet mukana tässä projektissa.

- Olen ehdottomasti halukas jatkamaan verkko-opintoja! Ilmoittaudun heti seuraavalle Oulun yliopiston suomen kielen perusopintoihin kuuluvalla kurssilla, joka verkkoon tulee.

Tietoverkon käyttö

Tietoverkot tarjoavat joustavan mahdollisuuden yhteistyöhön ja keskusteluun etäisyyksistä huolimatta. Opiskelijoiden jakama yhteinen verkko-oppimisympäristö mahdollistaa myös sen, että yhden opiskelijan kysymykset voidaan helposti saada tiedoksi tuutorille ja muille opiskelijoille. Yhdessä työskentelemisen seurauksena syntyy tietoverkkoyhteisö. Yksilöt toimivat yksin ja samalla yhdessä. Jokaisella on omia tavoitteita, mutta ryhmät jakavat myös yhteisiä mielenkiinnon kohteita.

Opiskelijoiden keskinäisellä aktiivisella työskentelyllä ja keskustelulla on oppimisen kannalta aivan erityinen merkitys. Kukin meistä hahmottaa opiskelemaansa ja oppimaansa asioita omalla tavallaan ja aiempien tietojensa pohjalta. Opiskelijoiden näkemykset opittavista asioista eroavat toisistaan. Vuoropuhelussa on mahdollisuus oppia toisilta ja täydentää tai muuttaa omaa näkemystä opiskeltavasta asiasta.

Verkko mahdollistaa vuorovaikutuksen lisäksi monia muita oppimisen kannalta hyödyllisiä asioita:

- monipuoliset tiedonhakumahdollisuudet
- mahdollisuuden tuottaa omaa materiaalia, joka on kaikkien saatavilla
- tiedon yhtäaikaisten tuottamisen ajasta ja paikasta riippumatta
- laajan asiantuntijaverkoston reaaliaikaisen ja nopean hyödyntämisen
- sosiaalisen ja toiminnallisen verkoston
- tietoa ja näkemyksiä sisältävän tietopankin.

Avoimen yliopiston verkkokurssit eroavat siinä, miten paljon tietoverkkoa hyödynnetään. Joissakin opinnoissa verkkoa käytetään ainoastaan vuorovaikutukseen ja materiaali jaetaan opiskelijoille paperilla.

Joissakin opinnoissa osa materiaalista on verkossa, osa jaetaan perinteisellä tavalla. Myös kokonaan verkossa toteutettavia kursseja on tarjolla.

Verkko on tietopankki, jota kannattaa hyödyntää opinnoissa. Internetistä löytyvää tietoa on syytä kuitenkin arvioida kriittisesti. Hakukoneilla (esim. Google) löytyvä tieto ei välttämättä kestä kriittistä tarkastelua eikä sitä voi aina hyödyntää tieteellisissä opinnoissa. Tietoverkkomateriaalia hyödynnettäessä kannattaa kiinnittää huomiota siihen, kuka on materiaalin tekijä ja julkaisija. Hyviä valintakriteerejä ovat myös tunnettujen julkaisujen sekä yliopistojen ja tutkimuslaitosten julkaisema materiaali. Kysy tarvittaessa tuutorilta tai kurssin opettajalta, täyttääkö käyttämäsi materiaali kurssin aineistolta vaadittavat kriteerit. Tutustu myös Kirjastot ja tiedonhaku -osioon ja erityisesti verkkolähteiden arviointiin.

Vuorovaikutus verkossa

Kaikilla osallistujilla tulee olla tiedossa verkko-opinnoissa noudatettavat yhteiset pelisäännöt eli toimintatavat. Selvitä etukäteen, mitä sinulta opiskelijana odotetaan. Tutki, mitkä ovat ne pelisäännöt, joita noudattamalla opiskelu kurssilla sujuu ja opiskelusta tulee sinulle ja kaikille osallistujille miellyttävä kokemus. Seuraavassa on yleisellä tasolla kuvailtu niitä pelisääntöjä, joita noudatetaan verkkokeskusteluissa.

1. Vastaa ja kommentoi

Verkko-oppimisympäristö antaa mahdollisuuden olla hiljainen, keskusteluun osallistumaton seurailija. Vastaamatta jättäminen on helpompaa tietoverkossa kuin kasvokkain tapaavassa ryhmässä, koska opiskelijan ei tarvitse kohdata kysyjän odottavaa katsetta. Tehokas ja vastuullinen opiskelu verkossa edellyttää kuitenkin aktiivista osallistumista, oman tietämyksen ja mielipiteiden jakamista.

2. Säännöllisyys säännöksi

Säännöllisyys on tärkeää oppimisen ja opintoryhmän toiminnan kannalta. Keskustelun ylläpitämiseksi on hyvä lukea ja kommentoida muiden kirjoittamia kommentteja ja ajatuksia säännöllisesti. Vain näin verkko toimii ja täyttää tehtävänsä opiskelun tukijana. Hiljaisuus ja epäsäännöllisyys ei palvele tietoverkko-opiskelijoita. Säännöllisyys on tärkeää myös siksi, että usein opiskeltaviin teemoihin liittyviä keskusteluja käydään rajattuna aikana.

3. Ole avoin ja huomioi myös muut

Toiminta tietoverkossa jättää pysyvän jäljen, tekstidokumentin, tapahtuneesta vuorovaikutuksesta. Vuorovaikutus tietoverkoissa on siis dokumentoituvaa ja julkista, jolloin kynnys osallistua keskusteluun voi olla suurempi kuin kasvotusten käytävään keskusteluun. Yritä kuitenkin olla avoin omien kommenttiesi esittämiseen ja "kuuntele" ja huomioi myös muiden ajatukset.

4. Ole rohkea, luota itseesi

Tuo rohkeasti esille omaa itseäsi ja asiantuntemustasi voimavaraksi ryhmän yhteiseen käyttöön. Älä nosta kirjoittamisen rimaa liian korkealle. Kirjoituksia ei tarvitse hioa loputtomiin eikä mielipiteiden pitää olla valmiiksi perusteltuja. Heitä ilmaan ajatuksia, problematisoi ja provosoi. Mikäli juutut muokkaamaan tekstejä pitkiksi ajoiksi, keskustelu siirtyy jo muualle ja tilaisuutesi osallistumiseen menee sinulta ohi.

5. Ole spontaani ja utelias: kysy, väitä ja esitä

Käytä verkkokeskustelua resurssina uuden oppimiselle.